

Slovenska učiteljica, ki čaka že 9 let na rešitev prošnje

Tudi dve peticiji na rimsko poslansko zbornico in senat nista doslej prav nič zalegli

Ni prvokrat, da piše naš list o tej zadevi, dasi pod drugimi naslovi. Zadnji članek je bil objavljen pod naslovom »Nov dokaz diskriminacije proti slovenski manjšini« (številki 8 z dne 9. januarja 1954). Znano je, da je bila učiteljica B. v dobi obmejne fašistične čistke leta 1930 premeščena iz goriske pokrajine v Južno Italijo, da ni šla tja in da je bila zaradi tega odlovljena brez pokojnine in odpravnine. Znano je tudi, da je vložila leta 1946 prošnjo za zapetni sprejem v službo, kakor predvidevajo tozadevni zakoni, ki jih bomo navedli, in da ni ta njena prošnja še dandanes rešena. Glede peticije, bodi le omejeno, da ni objavljena pod imenom učiteljice B. v uradnem glasilu »Atti parlamentari« kot odobrena peticija na seji 31. marca 1953. Da bi prikrili v poslanski zbornici, da noče rešiti šolska uprava njene prošnje za sprejem v stalno službo in to brez vsakega zakonitega razloga, so peticijo kratkoma spremenili in sklepali o njej ravno na zadnji seji pred njenim razpustom, da bi bil vsak popravek, če bi se učiteljica B. s to zahtevo oglašala, formalno nemogoč, ki bi morala o tem sklepati in popravek dovoliti ista poslanska zbornica, ki je pa bila že razpuščena!

Učiteljica B. uradno obveščena, da zapadejo z razpustom parlamenta vse dotlej pristojne odločitve o njeni prošnji za zapetni sprejem v seznam (ruolo) učitelstva v smislu zakona od 6. januarja 1944 št. 9 in naknadnih dopolnil, da bo to čimprej storil in da ravnokar zbira za »dnevne« spise. Gre za spise, ki se baje nahajajo po uradih v Rimu in v kakem mnogo bolj južnem kraju. Torej svečana objuba! Zakaj svečana? Zakaj objuba? Zakaj ne rešitev?

Na podlagi določila člena 14 zakona od 12. decembra 1947 št. 1488, je bil pravzaprav šolski oskrbnik prof. De Vetta pristojen za rešitev omenjene prošnje že v začetku leta 1948, t. j. kmalu po mirovni pogodbi in in je že takrat imel oblast in dolžnost, da izvrši, kar napoveduje šole v svojem dopisu od 24. maja 1954. Pred tem zakonom so bile pristojne komisije. Mimo tega določila člen 3 zakona od 6. januarja 1944 št. 9, da se rešujejo prošnje za zapetni sprejem v roku treh mesecev po vložitvi, in je bila njena prošnja vložena že leta 1946. Z dopisom od 24. maja 1954 je vendar enkrat po dolgih letih šolska uprava po svojem najvišjem goriskem predstavniku, šolskem oskrbniku prof. De Vetti priznala vsaj to, da je treba prošnjo učiteljice B. rešiti, in da veljajo za ušao pokrajinski zakoni o zapetnem sprejemu v službo in pregled napredovanja javnih uslužbenecov, odpuščenih iz službe iz političnih razlogov.

Ti zakoni so: dekret-zakon od 6. januarja 1944 št. 9 potrjen z zakonom 5. maja 1949 št. 178, zakonodajni dekret od 19. oktobra 1944 št. 301 potrjen s XV. prehodno in končno določbo ustave italijanske republike, zakonodajni dekret 12. decembra 1947 št. 1488, potrjen z zakonom 5. aprila 1952 št. 404. Zakona št. 9 in 301 se v glavnem ujemata s splošnimi ukazoma št. 60 in 98 Zvezniške vojaške uprave. Gre za zakone, ki imajo svoje opravčilo v razlogih javnega reda (člen 31 določil o zakonu na splošno).

Navedli smo te zakone, ko nam je znano, da so si oblastniki prizadevali, da ne bi prišli pri nas, kjer je bilo storjenih pod fašizmom sorazmerno največ krivic ravno proti našemu ljudstvu, do polne, prave veljave. Ustvarili so na umetne načine zmedo med oškodovanci. Z napadnim tolačenjem in zavijanjem dejstev in zakonov so celo zagovarjali obmejno fašistično čistko, češ da je bila zakonita in upravičena (nikakor ne s stališča povojne antifašistične zakonodaje). Ni so varčevali s hinavski lepimi obljubami in odvrčali oškodovance od vlaganja prošnje. Tako so na pr. razlagali, da je sedaj Italija demokracija, da bo iz lastnega nagiba vse urenila in popravila, da ni torej treba prošnji itd. In tako se je zgodilo, da jih eni niso vložili in da so zopet drugi svoje že vložene prošnje odgnali ali pa se zanje niso nič brigali.

Tako se je dalje zgodilo, da je ostala po zapadlosti roka za vlaganje prošnje na šolskem skrbništvu v Gorici menda le še ena prošnja za zapetni sprejem v službo in pregled napredovanja in sicer učiteljica B. od dne 26. avgusta 1946 in še ta ima svojo posebno usodo. Na ta način je postala učiteljica B. v takih razmerah iz prošilke »upornica«.

Našim bralcem je znano, da je naslovila učiteljica B. jeseni leta 1950 peticijo na poslansko zbornico in na senat in zahtevala, naj vlada take prošnje rešuje velkokodno in brez odloga, kakor je rečeno v zakonu. Omenjam še, da so bili po priključitvi bivših avstrijskih dežel k Italiji s kraljevim dekretom 7. oktobra 1923 št. 2186 bivši avstrijski učitelji in učiteljice (slovenski, italijanski itd.) pravno in gmočno izenačeni z učitelji in učiteljicami ostale Italije. Od takrat ni organičnega seznama (ruolo organico) učnega osebja za sloven-

ke šole. Da bi šolska uprava dosegla razveljavitev omenjene prošnje učiteljice B. za zapetni sprejem v seznam italijanskega učitelstva od 26. avgusta 1946 (s tem bi bila postala njena peticija v parlamentu brezpredmetna), sta skušala didaktična ravnatelja spomladi 1951 doseči od nje, da bi podpisala drugo, novo prošnjo za sprejem v seznam slovenskega učitelstva (ki ga pa še danes ni in o katerem se ne ve, kdaj bo), z zagotovilo, da bo leta 1952 prošnja ugodno rešena do konca leta 1951 in da jo bo vzel s seboj v Rim — poln prizadevanj — sam centralni nadzornik prof. Giubelli, ki se je takrat mudil v Gorici. Vabi ni podlega in kakor nove prošnje ni podpisala. Vztrajala je na tem, da se ima upoštevati in rešiti njena prošnja od 26. avgusta 1946. Torej njena upornost se nadaljuje in stopnjuje. O tem, da ni šla na limanice, je obvestila ministrstvo in parlament. Vsi so molčali in bali se nihče o tem nič ne ve.

Glede peticije, bodi le omejeno, da ni objavljena pod imenom učiteljice B. v uradnem glasilu »Atti parlamentari« kot odobrena peticija na seji 31. marca 1953. Da bi prikrili v poslanski zbornici, da noče rešiti šolska uprava njene prošnje za sprejem v stalno službo in to brez vsakega zakonitega razloga, so peticijo kratkoma spremenili in sklepali o njej ravno na zadnji seji pred njenim razpustom, da bi bil vsak popravek, če bi se učiteljica B. s to zahtevo oglašala, formalno nemogoč, ki bi morala o tem sklepati in popravek dovoliti ista poslanska zbornica, ki je pa bila že razpuščena!

Učiteljica B. uradno obveščena, da zapadejo z razpustom parlamenta vse dotlej pristojne odločitve o njeni prošnji za zapetni sprejem v seznam (ruolo) učitelstva v smislu zakona od 6. januarja 1944 št. 9 in naknadnih dopolnil, da bo to čimprej storil in da ravnokar zbira za »dnevne« spise. Gre za spise, ki se baje nahajajo po uradih v Rimu in v kakem mnogo bolj južnem kraju. Torej svečana objuba! Zakaj svečana? Zakaj objuba? Zakaj ne rešitev?

S. Coloni: RUDARJI Colonijska in Titova razstava v občinski galeriji, ki je vzbudila med tržaškimi občinstvom toliko zanimanja, je odprta samo še danes in jutri

PRISPEVEK K RAZPRAVI O BODOČI AVTONOMIJI

Avtonomija na Južnem Tirolskem

Naš list je že večkrat poročal o sestankih političnih strank, kjer se je razpravljalo o deželni avtonomiji za vidensko in gorisko pokrajino, kamor naj bi vključili tudi Tržaško ozemlje. Sprico aktualnosti upravljanja, ki ga obravnavajo tudi razne revije in časopisi, da bi si naši čitatelji mogli ustvariti čim jasnejšo sliko o tem, kaj pomeni deželna avtonomija, bomo v nadaljevanjih približali najprej vsebino deželne avtonomije za Trentinsko - Gornje Poadižje, nato eno iz Val D'Aostie in končno še vsebino deželne avtonomije za Sicilijo.

Na osnovi prvega odstavka XVII. začasne določbe in 116. člena ustave predsednik republike razglašajo naslednje ustavnne zakone, ki ga je ustavodajna skupščina sprejela 31. januarja 1948:

PRVI DEL

Ustanovitev dežele »Trentinsko-Gornje Poadižje« in trentinske in boccenske pokrajine I. poglavje — Splošna določila

1. člen

Trentinsko-Gornje Poadižje, ki obsega ozemlje trentinske in boccenske pokrajine, tvori avtonomno deželo, s pravno osebnostjo, v okviru enotne in nedeljene politične enotnosti italijanske republike na temelju ustavnih načel in v smislu tega statuta.

Mesto Trento je glavno mesto dežele Trentinsko-Gornje Poadižje.

Mimo veljavnih določil po uporabi nacionalne zastave, čeli pravne ureditve države

Letalo vrisje Viscount letalskega podjetja »BEA«. ki povezuje London in Rim je kmalu po svojem vletu z londonskega letališča treščilo. Na sliki so vidne razbitine letala. Posebno so opazne razbitine motorja med najrazličnejšimi deli ostale konstrukcije letala

Ko človek prihaja v leta ko raste samo v sredini

Kdaj se začenja proces, ki mu pravimo starost? - Na to vprašanje odgovorijo biologi lahko le s tehtanjem živih ljudi pod vodo, da bi določili maščobo in toliščo človeškega telesa

Ko človek prihaja v leta, morda je postal sploh prekratk, in ima človek stroške, ko se malo teže skloni, da bi si zavezal čevlji, ko sopiha in čuti srce v vratu, kadar se vzpenja po stopnicah — tedaj se zaveda, da se mu bliža starost, ali pa nemara, da je predebel; morda celo oboje! Treba je razsiriti pas.

Rekli boste, da niso vsi starejši ljudje predebeli. Res — niso. Torej nekaj potem »strastita« z debelostjo, s toliščo, s maščobo? Če govorimo o tolišči in maščobi, govorimo o dveh stvareh: o maščobi in kemikalnem pomenu, o tolišči pa v pomenu formirane ali organizirane tkivne maščobe. Toliščo, kakor znano, imamo predvsem pod kožo, pa tudi okrog trebušnega draba, tudi — in to zlasti v starejših letih — okoli srca, ledvic itd. Maščoba pa imamo lahko v vseh organih. Raziskavanja v zadnjih letih so pokazala, da se človek s staranjem zamašča.

Za najboljši merilo so dolgo imeli razmerje teže do višine telesa. Zavarovalnice so se za to razmerje posebno zanimale, odkar so dognale, da debeli ljudje v povprečju ne doživijo tako visoke starosti kakor suhi. Pokazalo se je, da to velja za oba spola, da pa je le precej izjem. Vendar so marsikje prav na pobudo zavarovalnic izračunali nekatere norme za oba spola in vsako starost. In kdor je imel več, kakor bi po teh normah ustrezalo njegovemu spolu in starosti, je moral plačevati višjo premijo za življenjsko zavarovanje. To je bil čisto dober recept — za zavarovalnice, ki si niso belile glave v vprašanju, kaj je pravzaprav normalna teža za posameznika in kaj s težo pravzaprav merimo.

Vemo, da so kosti in mišice specifično težje od tolišče. Če je človek, ki je tehtal na pr. z dvajsetimi leti 60 kg,

Ob sedanji razpravi o zemljiških pogodbah

Resna kriza, ki že šest tednov grozi vladni koaliciji, se je v zadnjih dneh poslabšala in postavila v nevarnost sam obstoj štiristranske vladne. Ko so si republikanci italijanske republikanske stranke pridržali svobodo akcije, so socialdemokrati ostali v boju, ki je bil dovoljen zaradi katerega bi bila dovoljena odločitev o zemljiških pogodbah. Pred senatom pa je bil Segnjev zakon, ki je bil dovoljen zaradi katerega bi bila dovoljena odločitev o zemljiških pogodbah. Pred senatom pa je bil Segnjev zakon, ki je bil dovoljen zaradi katerega bi bila dovoljena odločitev o zemljiških pogodbah.

Na sestanku v vili Madama (ki se je zredurala dejansko samo na sestanku med Segnjevimi in Matteottijem) so socialdemokrati delegati bili priča paradoksalni igri dveh strank: predsednik Segnjev je s tolikšno vnetostjo zagovarjal upravičene razloge za odpravo agrarnih monopolov, da je moral posredovati celo sam poslanec Malagodi. Minister Saragat se je čutil upravičenega, da je na sestanku, ki ga je imel naslednje dne s skupino novinarjev v »Transatlantico«, označil demokratske ministre in celo samoga Segnjev, da so oboli reakcionarni od liberalcev. Poslanec Matteotti pa je poudaril, da povezuje med zemljiškimi pogodbami in agrarno prenosno ne smatra kot nujno povezavo medsebojne odvisnosti med enim in drugim zakonom. In da zato v razpravi, ki bo v okviru ministrskega sveta in ki bo morala biti pred koncem meseca januarja, socialdemokrati ne menijo, da bo lahko prišlo do nekega kompromisa glede načela o »trajno upravičenih razlogih za odpravo«. Segnjev je posegel v polemiko in odločno odgovoril, da ne smatra, da bi bila naloga vladnega izdajanja zakonov in v nekakem tekmovanju z denarjem, da se stališče krščanske demokracije, »moja usmerjati na temelju krščanske socialne doktrine, ki priznava in potrjuje pravico do lastnine«. Predsednik ministrskega sveta je tako popolnoma prevzel tezo, ki jo je zagovarjal poslanec Malagodi, ki ni našel nobenega sredstva za to, da bi prisločil na pomoč agrarcom, kot to, da se je skliceval na pravico lastništva, ki jo jamči ustava kot bi ustava ne predvidevala omejitve zasebne lastnine v interesu državne celote.

Poslanec Segnjev, pobudnik zakonskega načrta, ki sta ga ponovno predložila Sanpietro in Matteotti, je izjavil, da soglašajo z »upravičenimi razlogi za odpravo«. »Vsaki drugi rešitvi, ki bi bila navdahnjena z drugimi načeli — je zadrževal demokratski poslanec — bi nasprotoval.« Z druge strani je agencija API, ki se ji pripisuje, da je Granchieva, je na dolgo polemizirala s Segnjevimi tezami in o katerih bi se dalo razpravljati. Kar se tiče zemljiških pogodb je agencija poudarila, da »poslanec Granchi in njegovi prijatelji ne morejo niti danes biti kaj drugega kot to, kar so vedno bili: najbolj logičen in dosleden izraz krščanske levice. V Messini pa je medtem poslanec Malagodi ostro napadel PSDI in obdolžil socialdemokrate, da so vedno hoteli za vsako ceno povzročiti krizo, ki se je zdelo neizbežna. Proti temu pa je uradno glasilu ACLI »Azione sociale« objavilo zelo ostro noto proti Segnjev in ga obdolžilo, da se glede zemljiških pogodb drži stališča, ki je v popolnem nasprotju s stališčem krščanske demokracije v zadnjih letih. Po pisanju »Azione sociale« je večina vodstva krščanske demokracije proti Segnjevemu mnenju in bila naklonjena »trajno upravičenim razlogom za odpravo«.

Medtem ko časopisje agrarskih krogov napada socialdemokrate z najostrejšimi kritikanami in jih dolži — kot n. pr. »24 Ore« — »gospodarskega nasilja«, se je desnica PSDI z vso vnetostjo lotila tega, naj bi stranka še enkrat postavila pred zahtevami agrarcev in konservativcev: Paolo Rossi si ravnal želi analitično se poskusilo vsako sredstvo, da bi se nasprotovanju ne spremenilo v krizo. Simoni pa po poziva, naj bi stranka etudirala v vprašanju zemljiških pogodb našla razumno rešitev. Kot je rekel Saragat v Milanu — nadaljuje voditelj socialdemokratske desnice — se dobro ne sme podcenjevati niti se mu odpovedati samo zato, ker je na vidiku neka morebitna »boljša rešitev«. K temu bi pripomnili, da to velja tembolj, ker je ta dobra stran na desnici in se imenuje Malagodi.

Lino Zorzi
(iz »Risorgimento Socialista«)

(Dodatke uredništva. — Medtem pa je Segnjev od 16. t. m. sklenil ponovno začasno odločiti — kot smo poročali večer — vprašanje zemljiških pogodb in poverila formuliranje konkretnih predlogov o pogodbah posebnemu odboru, ki ga sestavljajo ministri De Cava (liberalci) Malagodi (demokristjan) in Vigorelli (socialdemokrat). Na ta način bo vprašanje pogodb — po mnenju nekaterih, opazovalcev — odloženo nič manj kot za pet mesecev.)

(Nadaljevanje sledi)

Predsednik Kostarike Figueres (na levi) in predsednik Nikaragve Samoz

- hidravlična dela četrte in pete kategorije;
- melioracijska dela.
- Sešti člen govori o socialnem zavarovanju in skrbstvu ter o bolniških blaginjah. Sedmi člen pooblašča deželno upravo, da more ustanovljati nove občine ter spreminjati obseg in ime že obstoječim. Z osim členom se dežela pooblašča, da more odpirati ali prenehati podružnice kreditnih zavodov krajevnega ali deželnega značaja, sporazumno z zakladnim ministrom. V zvezi s koncesijami v hidroelektrične namene ima dežela po devetem členu pravico prispevkov in nasprotovanja v vsakem trenutku do končne odločbe višjega sveta za javna dela. Proti tej odločbi more dežela vložiti priliz v višje razsodišče za vodo. Predsednik deželnega sveta ali njegov zastopnik sodeluje s svetovnim glasom na sejah višjega sveta za javna dela, kjer gre za ukrepe, ki se tičejo dežele.
- V desetem členu je govora o dobavljanju električnega toka za javne služnosti in potrebe industrije, trgovine in privatnih potrošnikov.
- III. poglavje — Pokrajinske funkcije
11. člen
- Pokrajine so pooblašene izdajati zakonske predpise v mejah določenih v četrtem členu glede sledečih stvari:
 1. ureditev občinskih in pokrajinskih;
 2. javne ustanove za socialno skrbstvo in dobrodelnost;
 3. pospeševanje industrijske proizvodnje in trgovske dejavnosti;
 4. hipotekarnih ustanov, kmečkih posejilnic, hranilnic, kmečkih blagin, kakor tudi kreditnih zavodov v deželnem obsegu;
 5. izkoriščanje javnih vodov;
 6. neposredna uprava javnih služnosti in njihovo upravljanje po posebnih podjetjih;
 7. hidravlična dela četrte in pete kategorije;
 8. melioracijska dela.
 9. Sešti člen govori o socialnem zavarovanju in skrbstvu ter o bolniških blaginjah. Sedmi člen pooblašča deželno upravo, da more ustanovljati nove občine ter spreminjati obseg in ime že obstoječim. Z osim členom se dežela pooblašča, da more odpirati ali prenehati podružnice kreditnih zavodov krajevnega ali deželnega značaja, sporazumno z zakladnim ministrom. V zvezi s koncesijami v hidroelektrične namene ima dežela po devetem členu pravico prispevkov in nasprotovanja v vsakem trenutku do končne odločbe višjega sveta za javna dela. Proti tej odločbi more dežela vložiti priliz v višje razsodišče za vodo. Predsednik deželnega sveta ali njegov zastopnik sodeluje s svetovnim glasom na sejah višjega sveta za javna dela, kjer gre za ukrepe, ki se tičejo dežele.
 - V desetem členu je govora o dobavljanju električnega toka za javne služnosti in potrebe industrije, trgovine in privatnih potrošnikov.
 - III. poglavje — Pokrajinske funkcije
 11. člen
 - Pokrajine so pooblašene izdajati zakonske predpise v mejah določenih v četrtem členu glede sledečih stvari:
 1. ureditev občinskih in pokrajinskih;
 2. javne ustanove za socialno skrbstvo in dobrodelnost;
 3. pospeševanje industrijske proizvodnje in trgovske dejavnosti;
 4. hipotekarnih ustanov, kmečkih posejilnic, hranilnic, kmečkih blagin, kakor tudi kreditnih zavodov v deželnem obsegu;
 5. izkoriščanje javnih vodov;
 6. neposredna uprava javnih služnosti in njihovo upravljanje po posebnih podjetjih;
 7. hidravlična dela četrte in pete kategorije;
 8. melioracijska dela.

